

Handreiking afwegingskader

Versie 11 juni 2021

Ontwikkeld in kader van het project 'Ontwikkeling afwegingskader. Verdieping en verbreding methodisch werken bij de gemeente Leiden.'

Mogelijk gemaakt door het ZonMw-Kennisprogramma Vakkundig aan het Werk.

Auteurs: Astrid Hazelzet (TNO)
Wilma Otten (TNO)

Rapportnummer: TNO 2021 R11061

Projectnummer: 060.40703

Met medewerking van de gemeente Leiden:

Afdeling Werk en Inkomen:
Emmy van Gemert
Klaas Decuypere
Guusje Mulder
John van der Starre
Jesse Zuidema

Project JA:
Marieke van Vliet

Afdeling Ondersteuning PMO:
Gabriëlle van der Loo

Re-integratie & Werkgeversdienstverlening:
Angelique van Delft
Esther Laman

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▼ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▼ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

Gebruik handreiking afwegingskader

- ✓ De handreiking afwegingskader kan je gebruiken bij je beoordeling of een klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W. Zorg er wel voor dat je **beeld** van de klant **volledig** is. Raadpleeg de informatie die in CompetenSYS over de klant bekend is, eventueel aangevuld met de informatie die je in een gesprek hebt uitgevraagd of op andere manieren hebt verzameld.
- ✓ Je kan dit afwegingskader nog niet gebruiken indien:
 - * je wacht op informatie die je hebt opgevraagd bij externe deskundigen (bv. psycholoog, arbeidsdeskundige);
 - * er sprake is van voorliggende voorzieningen (AOW, WIA, ANW);
 - * de klant wacht op een medische ingreep waarvoor een opname in een instelling en nabehandeling nodig is;
 - * de klant een ander traject volgt bijvoorbeeld bij Exodus of Rosa Manus;
 - * er sprake is van een crisis zoals bv. een (vecht)scheiding, die kort duurt en waarbij een kort uitstel de klant ruimte kan geven om zonder stress en afleiding aan een traject te beginnen.

Opzet afwegingskader

De handreiking afwegingskader is als volgt opgebouwd:

- ✓ **Links** op elke pagina zie je de onderdelen van dit afwegingskader. [Door erop te klikken](#), kom je vanzelf bij het betreffende onderdeel.
- ✓ **Rechts** op elke pagina staan omstandigheden en klantkenmerken genoemd die een rol spelen bij de afweging om (niet) aan te melden bij R&W. [Door erop te klikken](#) vind je nadere uitleg over wat onder het betreffende klantkenmerk wordt verstaan.
- ✓ Onder aan de pagina kun je klikken: (<) naar de vorige pagina en (>) om naar de volgende pagina te gaan.
- ✓ De Beslisboom vormt de kern van de handreiking afwegingskader. De Beslisboom bevat een aantal vragen. Als je die vragen systematisch doorloopt, bouw je gaandeweg een argumentatie op voor je oordeel of de klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W.
- ✓ Dit document bevat veel doorklikmogelijkheden. We raden je daarom aan om alleen de digitale versie te gebruiken en het niet uit te printen (scheelt veel papier 😊).

Toelichting begrippen vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▼ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▼ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▼ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

Waarom een afwegingskader?

Bij de begeleiding van klanten beantwoord je als klantmanager van Werk & Inkomen (W&I) een belangrijke vraag: kan de klant worden aangemeld bij R&W? **In principe geldt de algemene werkafpraak dat alle klanten van W&I worden aangemeld bij Re-integratie & Werkgeversdiensten (R&W).** Echter, persoonlijke omstandigheden en belemmeringen (en een combinatie daarvan) kunnen het volgen van een traject (ernstig) belemmeren. In die gevallen is het zaak goed af te wegen of een aanmelding bij R&W zinvol is. Dit afwegingskader biedt je handvatten waarmee je jouw oordeel over dat de klant (niet) in aanmerking komt voor een traject bij R&W kunt onderbouwen met argumenten.

Voordelen van het afwegingskader

- ✓ Het **bevordert dat klantmanagers van W&I en consultants van R&W dezelfde set aan omstandigheden en belemmeringen meenemen** in hun beoordelingen of een klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W.
- ✓ Het **helpt jou als klantmanager (en de consultant bij R&W) argumenten helder te krijgen en te onderbouwen** waarom de klant (niet) in aanmerking komt voor een traject bij R&W.
- ✓ Een zorgvuldig afgewogen oordeel **bevordert dat de klant de juiste dienstverlening krijgt** die past bij zijn of haar situatie, omstandigheden en behoeften.
- ✓ Het **vermindert onder- of overschatting van de mogelijkheden van klanten** om een traject te volgen bij R&W.

Opbouw afwegingskader: de beslisboom als kern

De Beslisboom vormt de kern van het afwegingskader. De beslisboom bestaat uit **drie** vragen die je systematisch doorloopt en beantwoordt. De vragen hebben betrekking op klantkenmerken die je mee zou moeten wegen in je beoordeling of de klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W. Bij elke vraag wordt een toelichting gegeven. Als je alle vragen doorloopt, werk je gaandeweg aan een onderbouwde beoordeling.

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▼ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

Relatie afwegingskader tot werkproces W&I

Bij de afdeling W&I begeleiden klantmanagers een brede groep kwetsbare mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Op basis van de verzamelde informatie in het intakeproces dienen zij te beoordelen of de klant direct of op termijn kan werken. Indien de klantmanager oordeelt dat de klant dat kan, dan wordt hij/zij aangemeld bij het re-integratiebedrijf van de gemeente Leiden die de werkzoekende of (a) direct aan het werk helpt via Leidse Kracht of (b) verschillende trainingen en workshops aanbiedt om werknemersvaardigheden te versterken voordat bemiddeling naar werk mogelijk is. Als de klantmanager oordeelt dat een traject bij R&W of werken vooralsnog niet haalbaar is omdat er te veel obstakels zijn, dan begeleidt de klantmanager de klant in een traject om deze obstakels weg te nemen. Daarbij wordt intensief samengewerkt met partners in het sociaal domein. Voorbeelden van partijen zijn de Stadsbank (schuldhulpverlening), BuZz (vrijwilligerswerk), scholen, politie, GGZ, GGD, het Veiligheidshuis en maatschappelijk werk.

 De werkafspraken is dat in principe ALLE klanten in aanmerking komen voor een traject bij R&W: arbeidstoeleiding staat centraal. Alleen als je van mening bent dat er zwaarwegende redenen zijn om dat niet te doen, kan je van die afspraak *beargumenteerd* afwijken.

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▼ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

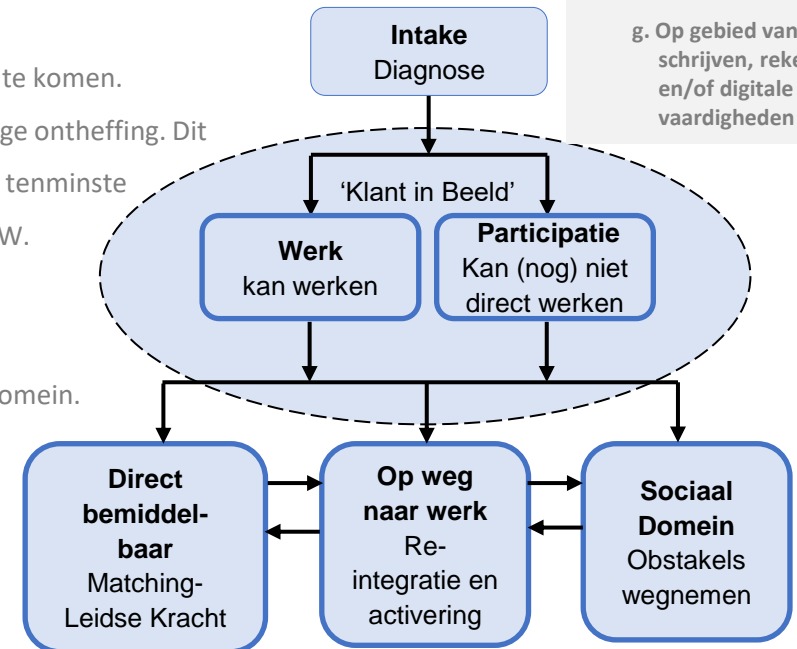
AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

Schematische weergave werkproces

Je oordeel wel of niet een traject bij R&W is in feite een afgeleide van je beoordeling van ‘de afstand tot de arbeidsmarkt’ van de klant:

- ✓ Een korte afstand tot de arbeidsmarkt. In termen van CompetenSYS: de klant is direct bemiddelbaar. Dit betekent dat de klant snel werk kan vinden en daarbij geen tot weinig ondersteuning nodig heeft.
- ✓ Een middellange afstand tot de arbeidsmarkt: de klant heeft meer tijd en ondersteuning nodig om aan het werk te komen. In termen van CompetenSYS: de klant is direct bemiddelbaar in het kader van de Banenafpraak, de klant is kansrijk voor plaatsing met ondersteuning en/of is op weg naar werk. De klant komt in aanmerking voor een re-integratie- of activeringstraject bij R&W. Voor wat betreft een activeringstraject bij R&W: dit zijn trajecten waarmee de afstand tot de arbeidsmarkt verkleind wordt d.m.v. vrijwilligerstrajecten, waarbij activering binnen zes maanden mogelijk is.
- ✓ Een grote afstand tot de arbeidsmarkt: de klant heeft een (heel) intensief, mogelijk langdurig traject (meer dan zes maanden) nodig om aan het werk te komen. CompetenSYS spreekt in dit verband van een tijdelijke ontheffing of volledige ontheffing. Dit betekent dat er eerst (ernstige) obstakels moeten worden weggenomen of tenminste gestabiliseerd voordat de klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W. Klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt blijven bij W&I. Om de klant stapjes te laten zetten richting maatschappelijke participatie wordt integrale samenwerking gezocht met partners in het brede sociale domein.

Toelichting begrippen vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- Verslaving
- Woonsituatie
- Schulden

Beperkingen:

- Psychosociale
- Verstandelijke
- Lichamelijke
- Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▼ [Totstandkoming afwegingskader](#)
 - ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

Totstandkoming handreiking afwegingskader

De handreiking afwegingskader is mogelijk gemaakt met financiering van het ZonMw-Kennisprogramma Vakkundig aan het Werk.

De handreiking is ontwikkeld door de Werkgroep ‘Versterken methodisch werken en Verbreding naar de wijk’ waaraan klantmanagers van W&I en consultants van R&W van de gemeente Leiden en onderzoekers van TNO deelnemen.

Door bestaande casussen te analyseren is geprobeerd te achterhalen welke argumenten klantmanagers W&I gebruiken bij de afweging om een klant wel of niet te verwijzen naar R&W en welke argumenten consultants R&W gebruiken bij de afweging om een klant wel of niet in traject te nemen. Daarnaast vulden klantmanagers van de afdeling W&I en consultants van R&W een vragenlijst in. De vragenlijst bestond uit een aantal casusbeschrijvingen van klanten met alle informatie die nodig is om te kunnen beslissen of de klant aangemeld kan worden bij R&W. De situaties in de casussen varieerden op een aantal kenmerken die een belemmering kunnen zijn voor een re-integratie traject bij R&W. Vervolgens moesten de klantmanagers en consultants een keuze maken of ze de betreffende klant zouden aanmelden bij R&W respectievelijk zouden terug melden bij W&I. De resultaten van de vragenlijst boden inzicht in een aantal situaties en klantkenmerken die van belang zijn bij de beoordeling of de klant in aanmerking komt voor een re-integratietraject bij R&W. Deze zijn opgenomen in de [Beslisboom](#).

Op de volgende pagina vind je een overzicht van kenmerken die wel en niet meegenomen dienen te worden bij de afweging aan te melden bij R&W.

Bij de ontwikkeling van het afwegingskader heeft de Werkgroep nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de informatie die met CompetenSYS over klanten wordt verzameld.

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▼ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

Kenmerken die (geen) rol spelen bij afweging aanmelding R&W

Justitieel verleden, gezinsproblematiek, extra zorg voor familie en verwanten, mantelzorg, kinderopvang en gebrek aan vaardigheden spelen **geen rol bij de afweging** om (niet) aan te melden bij R&W. Deze klantkenmerken en persoonlijke omstandigheden hoeven een traject bij R&W niet in de weg te staan omdat: 1. W&I de belemmeringen kan wegnemen (bv. door kinderopvang te regelen) en 2. R&W trajecten op maat kan aanbieden waarbij rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de klant.

De Werkgroep adviseert* om de volgende kenmerken van klanten wel en niet mee te laten wegen bij je oordeel of een klant wel of niet in aanmerking komt voor aanmelding bij R&W:

- ✓ [Beperkingen](#)
 - **WEL:** Psychosociale, verstandelijke, lichamelijke en taalbeperking
- ✓ [Persoonlijke omstandigheden](#)
 - **WEL:** Schulden en verslaving, woonsituatie/huisvesting, sociale contacten en ervaring met vorige trajecten bij R&W
 - **NIET** (in principe): justitieel verleden, gezinsproblematiek, kinderopvang, extra zorg voor familie of verwanten, dag- en nachtritme en beschikbaarheid
- ✓ [Houding en motivatie](#)
 - **WEL:** motivatie om te werken
 - **NIET** (in principe): flexibel inzetbaar, stelt zich breed op
- ✓ [Vaardigheden](#)
 - **NIET** (in principe): Sollicitatievaardigheden, werknemersvaardigheden, opleiding en werkervaring

→ **Op de volgende pagina wordt een volledige opsomming gegeven van kenmerken die geen rol spelen bij de afweging aanmelding bij R&W.**

*LET OP

*Je kan **ALTIJD** afwijken van het advies van de Werkgroep. Realiseer je dan wel dat zeker in dat geval je moet onderbouwen waarom je vindt dat in het specifieke geval een bepaald kenmerk - dat je in principe niet hoeft te betrekken in je oordeel – tòch van belang is.*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▼ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

Kenmerken die geen rol spelen bij afweging aanmelding R&W

De werkgroep adviseert de volgende kenmerken – in principe –niet te laten meewegen bij je beoordeling of de klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W:

- ✓ Leeftijd (houd sollicitatieplicht UWV aan: 1e jaar voor AOW leeftijd stopt sollicitatieplicht)
- ✓ Opleiding en werkervaring
- ✓ Realistisch beroepsbeeld
- ✓ Duur werkloosheid
- ✓ Vaardigheden (algemene werknemers-, vak-, sollicitatievaardigheden)
- ✓ Kwaliteit van het sociale netwerk
- ✓ Dag- en nachtritme
- ✓ Beschikbaarheid voor werk
- ✓ Flexibel inzetbaar, stelt zich breed op
- ✓ Extra zorg voor familie of verwanten (mantelzorg)*
- ✓ Kinderopvang
- ✓ Gezinsproblematiek
- ✓ Justitieel verleden
- ✓ Zelfsturing, proactief
- ✓ Vraag van werkgevers naar arbeidskrachten
- ✓ Discriminatie op de arbeidsmarkt (bv. allochtone achtergrond, zwangerschap)
- ✓ Vervoersproblemen.

* Er kunnen persoonlijke situaties zijn waarin mantelzorg noodzakelijk is, en de klant kunnen belemmeren om op die zelfde uren óók arbeidsuren te verrichten.

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▼ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

Beslisboom – inleiding

De Beslisboom bestaat uit 3 hoofdvragen – klik [hier](#) voor overzicht

- ✓ De vragen van de Beslisboom structureren de informatie die over de klant is verzameld in informatie die relevant is om te beslissen of de klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W.
- ✓ Dus, voor de beantwoording van deze vragen is het belangrijk dat je een **volledig beeld** hebt van de klant.
- ✓ De beslisboom bevat **acht klantkenmerken** die je mee dient te wegen in je oordeel, zie opsomming aan de rechterzijde van elke pagina. Door erop te klikken kom je op een pagina met uitleg over het betreffende kenmerk.
- ✓ Door elke vraag te beantwoorden met een JA of een NEE, bouw je je argumentatie gaandeweg op die uiteindelijk leiden tot een beoordeling.
- ✓ Als je op een vraag klikt, dan krijg je een toelichting en suggesties over wanneer je de betreffende vraag met een JA of NEE kan beantwoorden.
- ✓ Als er sprake is van één of meer problemen of belemmeringen, dan wil dat nog niet zeggen dat je de klant niet in aanmerking komt voor een traject bij R&W.
- ✓ Indien je vraag 2A en/of 2B met een JA beantwoordt, kun je nog geen beslissing nemen.
Het antwoord op VRAAG 3 is bepalend voor je oordeel of de klant in aanmerking komt voor een traject bij R&W:
 - ✓ Vraag 2A en vraag 2B gaan over het **inventariseren** van persoonlijke omstandigheden en beperkingen.
 - ✓ Bij vraag 3 zie je **alle informatie in samenhang, weeg je af en vorm je je oordeel.**
- ✓ **Het is van belang om je klanten in dat hele (beoordelings)proces te betrekken, niet alleen als het gaat om het verzamelen van informatie maar ook bij je klant te toetsen of je argumentatie en onderbouwing kloppen.**

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

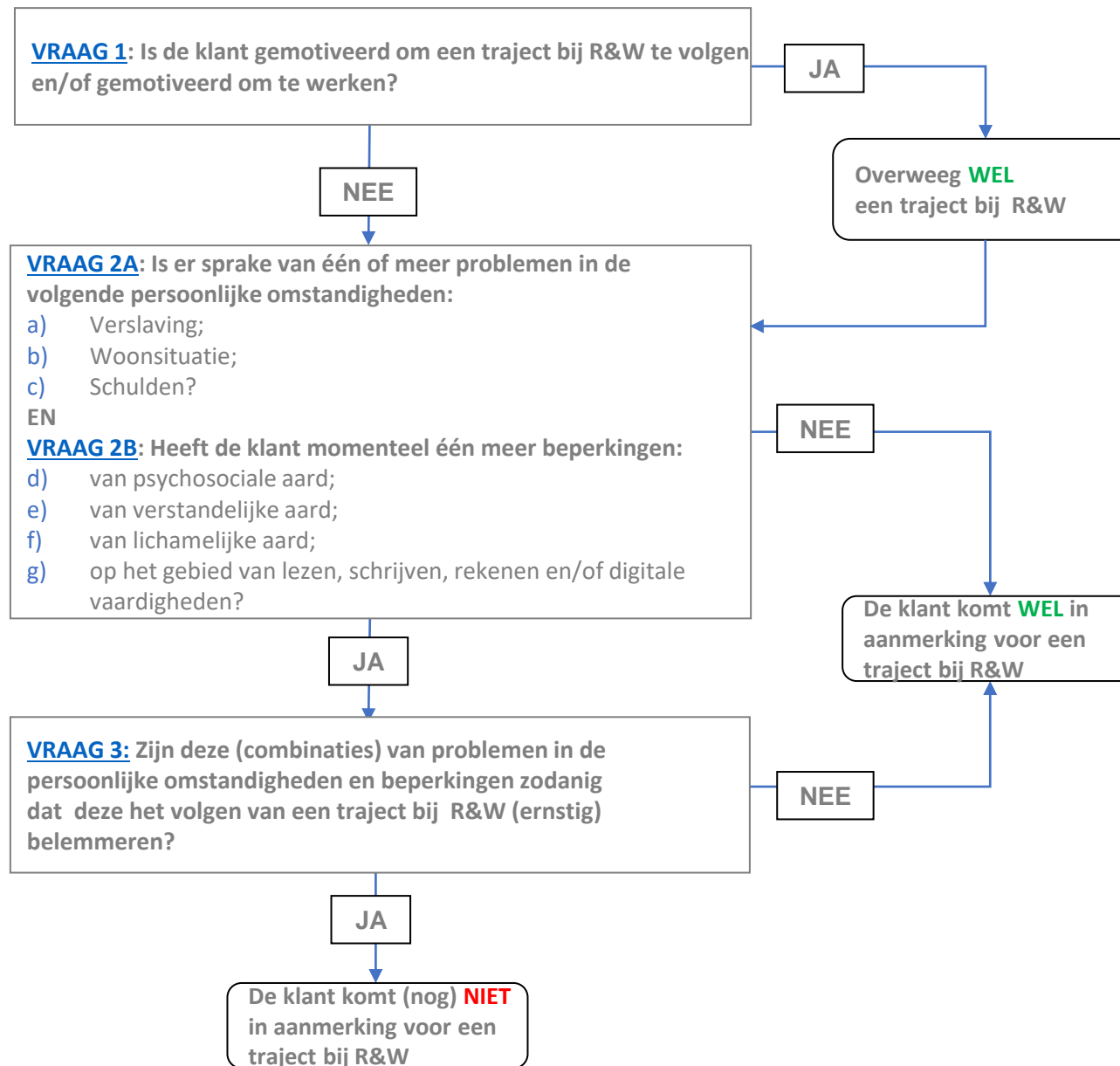
- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▼ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

BESLISBOOM -schematische weergave 3 hoofdvragen

Toelichting begrippen vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- Verslaving
- Woonsituatie
- Schulden

Beperkingen:

- Psychosociale
- Verstandelijke
- Lichamelijke
- Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ Integratieve model werkzoekgedrag
- ▶ Referenties

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▼ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

VRAAG 1: Is de klant gemotiveerd om een traject bij R&W te volgen en/of gemotiveerd om te werken? (|>p. 1/2)

Wat is motivatie?

- ✓ Gedrag wordt door een belangrijk deel bepaald door de **motivatie (intentie)** om dat gedrag uit te voeren. Motivatie zegt iets over de mate waarin de klant bereid is moeite te doen om op zoek te gaan naar werk, een traject bij R&W te volgen, iets aan vrijwilligerswerk te doen, etc. Er zijn drie factoren die van invloed zijn op deze (gedrags)intentie:
 - ✓ **Attitude** (houding): hoe belangrijk, nuttig en zinvol de persoon het doel (bv. volgen van een traject bij R&W) vindt ('wat levert het gedrag me op?', 'wat zijn de voordelen en nadelen?', 'wat moet ik ervoor doen en laten?');
 - ✓ **Subjectieve norm**: het belang dat mensen in de sociale omgeving aan het doel hechten en de mate waarin de persoon daar gevoelig voor is;
 - ✓ **Geloof** in eigen kunnen: de verwachting van de persoon het doel te kunnen halen.Als je motivatie om bepaald gedrag uit te voeren sterk is, dan zal je dat gedrag vaker daadwerkelijk uitvoeren dan wanneer je motivatie voor bepaald gedrag laag is.
- ✓ **Geen motivatie bestaat eigenlijk niet..... ?**
 - ✓ Als je vermoedt dat een klant niet gemotiveerd is voor een traject bij R&W, dan is de kans heel groot dat hij/zij niet ziet wat het perspectief is van een traject bij R&W, bijvoorbeeld omdat niet duidelijk is welk traject hij/zij kan gaan volgen en wat het doel daarvan is.
 - ✓ Er ligt altijd iets ten grondslag aan het gebrek aan motivatie, dat kan liggen aan de attitude, subjectieve norm en/of geloof in eigen kunnen. Vooral het geloof in eigen kunnen is belangrijk; weinig gemotiveerde klanten hebben vaak een gebrek aan geloof in eigen kunnen. Dat geldt voor ons allemaal trouwens, ga maar eens bij jezelf na, je bent minder gemotiveerd voor iets als je niet het geloof hebt dat je het kunt.
 - ✓ Klik [hier](#) voor meer informatie over motivatie en gedrag.

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- Verlaving
- Woonsituatie
- Schulden

Beperkingen:

- Psychosociale
- Verstandelijke
- Lichamelijke
- Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▼ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

VRAAG 1: Is de klant gemotiveerd om een traject bij R&W te volgen en/of gemotiveerd om te werken? (|>p. 2/2)

Toelichting & suggesties

- ✓ Uitgangspunt is: ontnem de klant niet zijn/haar gewenste toekomstperspectief, probeer deze wel te verbreden indien nodig. Consulent R&W: *“ik heb laatst een zeer gemotiveerde klant die al wat ouder was, fors lichamelijk beperkt met een eenzijdige opleiding en werkervaring, toch aan het werk geholpen.”*
- ✓ Informatie over de motivatie van de klant vind je in de rapportage van CompetenSYS. Kijk bijvoorbeeld naar het antwoord op de vraag: *“wat is jouw toekomstvisie?”*
- ✓ Voor de beantwoording van deze vraag moet je toch vooral in het gesprek met de klant erachter zien te komen hoe het zit met de attitude, sociale norm en geloof in eigen kunnen. Dat alles bij elkaar bepaalt de mate waarin de klant gemotiveerd is.
Klik [hier](#) voor nadere uitleg van factoren die motivatie beïnvloeden.
- ✓ Heb je het vermoeden dat de klant niet gemotiveerd is?
→ Dat (alleen) mag nooit een reden zijn om niet aan te melden bij R&W.
→ Denk er aan: het uitgangspunt is dat je de klant aanmeldt bij R&W tenzij sprake is van zwaarwegende persoonlijke omstandigheden en van beperkingen die (in combinatie) het volgen van een traject bij R&W belemmeren.
- ✓ Het zou ook kunnen dat de klant als gevolg van negatieve ervaringen met eerdere traject(en) bij R&W niet gemotiveerd is om weer opnieuw een traject te volgen bij R&W. Negatieve ervaringen in het verleden kunnen leiden tot een negatieve attitude en/of tot een gebrek aan geloof in eigen kunnen. Dat verklaart dan het gebrek aan motivatie.
Maak die ervaringen bespreekbaar en kijk samen met de klant en eventueel met een consulent van R&W hoe een traject zo kan worden vormgegeven dat het goed past bij de behoeften, omstandigheden en situatie van de klant.

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▼ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

VRAAG 2A: Is er sprake van één of meer problemen in de volgende persoonlijke omstandigheden:

- a) Verslaving;
 - b) Woonsituatie;
 - c) Schulden?
- (|>p. 1/3)

Algemeen

Ga voor alle beperkingen na of deze zijn verbeterd, stabiel zijn gebleven of juist ernstiger zijn geworden. Is terugval mogelijk? Dit kan je alleen beoordelen als je de klant vaker hebt gezien. Deze informatie heb je nodig om vraag 3 te kunnen beantwoorden.

Toelichting & suggesties VRAAG 2A, t.a.v. verslaving

Definitie van een verslaving: “een onweerstaanbare behoefte om middelen te gebruiken (of iets te doen), onafhankelijk van de lichamelijke behoefte. Er kan sprake zijn van een milde, matige of ernstige vorm van afhankelijkheid.” (zie meer info op website [Trimbos](#) en [Brijder](#)).

Onderscheiden worden een alcohol-, drugs-, gok-, game- en koopverslaving. Een klant die verslaafd is wordt door die verslaving helemaal in beslag genomen. Interesse voor andere zaken vermindert, waardoor het volgen van een traject of het zoeken naar werk stil komt te staan. Het kan leiden tot lichamelijke en psychische problemen (bv. depressie), en een gevoel geven dat je in een roes leeft en de grip op de werkelijkheid verliest. Overmatig alcoholgebruik kan bijvoorbeeld leiden tot een verminderd denkvermogen of concentratiestoornissen. Cannabisgebruik in hoge doses kan angst, paniek en psychotische stoornissen tot gevolg hebben. Naast negatieve gevolgen voor de gezondheid kan een verslaving leiden tot maatschappelijke en sociale problematiek: ziekteverzuim, geweld of mishandeling, criminaliteit, geluidsoverlast, vandalisme, verstoring dag-/nachtritme, sociale isolatie, geldgebrek, of dakloosheid.

Stel vast: (1) van **welke verslaving** er sprake is (drugs, alcohol, gokken, game en/of koopverslaving), (2) de **mate waarin de persoon er last van heeft** (Bv. denkt de persoon aan niets anders dan het middelengebruik of is hij wel in staat tot iets?) en (3) in **welke mate de omgeving van de klant er last** van ondervindt. Ga ook na of de klant: (4) een **zekere mate van ziekte-inzicht** heeft, (5) of **klant specialistische hulp nodig heeft** en (6) **open staat voor behandeling**.

Klik [hier](#) voor aanwijzingen voor toelichting & suggesties t.a.v. woonsituatie

Klik [hier](#) voor aanwijzingen voor toelichting & suggesties t.a.v. schulden

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▼ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

VRAAG 2A: Is er sprake van één of meer problemen in de volgende persoonlijke omstandigheden:

- a) Verslaving;
 - b) Woonsituatie;
 - c) Schulden?
- (|>p. 2/3)

Toelichting & suggesties VRAAG 2A, t.a.v. woonsituatie

Een huis waarin je je veilig en prettig voelt is een belangrijke basisbehoefte. Er is sprake van een problematische woonsituatie indien de klant niet beschikt over een veilige eigen plek, bijvoorbeeld **dakloos** is (geen eigen woon- of verblijfsplaats), een **dreigende huisuitzetting** (bv. door financiële problemen, het veroorzaken van overlast, het niet nakomen van afspraken), zeer **ernstige overlast** (geluid en of stank), **onveiligheid** (bv. huiselijk geweld, gevaarlijke buurt) en/of **afsluiting van gas en licht**. Het kan ook zijn dat een klant als gevolg van fysieke belemmeringen **niet meer in zijn of haar eigen huis kan blijven wonen** of aanpassingen nodig heeft (denk bv. aan een traplift). Huisvestingsproblemen van een andere orde zijn **koude, krappe huisvesting** en **vocht**. Gevolgen van een problematische woonsituatie zijn bijvoorbeeld:

- ✓ Psychische klachten/stress, de klant heeft hierdoor ‘te veel aan het hoofd’, heeft minder denkkraft en neemt meer beslissingen op de korte termijn en overziet minder goed de langere termijn.
- ✓ Financiële problemen (bv. als de klant zich niet bij de gemeente kan inschrijven, dan kan er ook geen uitkering aangevraagd worden).
- ✓ Administratieve problemen (geen BRP inschrijving).
- ✓ Ongezonde leefstijl.
- ✓ Een koude en vochtige woning kan leiden tot fysieke klachten (zoals astma, bronchitis van de klant maar ook van zijn/haar kinderen).
- ✓ Niet in staat om een zelfstandig leven op te bouwen, passiviteit.

Klik [hier](#) voor aanwijzingen voor toelichting & suggesties t.a.v. verslaving

Klik [hier](#) voor aanwijzingen voor toelichting & suggesties t.a.v. schulden

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▼ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

VRAAG 2A: Is er sprake van één of meer problemen in de volgende persoonlijke omstandigheden:

- a) Verslaving;
 - b) Woonsituatie;
 - c) Schulden?
- (|>p. 3/3)

Toelichting & suggesties VRAAG 2A, t.a.v. schulden

Geld is een belangrijk aspect in het leven van mensen. Klanten met een bijstandsuitkering moeten keuzes maken over waar zij hun geld aan uitgeven. Financiële zelfredzaamheid heeft te maken met kennis, vaardigheden en gedrag d.w.z. je moet in staat zijn inzicht te scheppen in je inkomsten en uitgaven, scherpe keuzes (kunnen) maken over waar je je geld aan uitgeeft op een zodanige manier dat de financiën in balans zijn op korte en langere termijn. Mensen met persoonskenmerken als een korte termijnvisie, verleidingsgevoelig en weinig spaarbehoefstig lopen een groter risico om schulden op te bouwen. Nibud onderscheidt 5 competentiegebieden om de financiële zelfredzaamheid te toetsen: 1. in kaart brengen inkomsten en uitgaven, 2. verantwoord besteden, 3. vooruit kijken, 4. bewust financiële producten kiezen, 5. over voldoende kennis beschikken. **Voor het antwoord op deze vraag is het belangrijk om te weten:**

- ✓ Of er sprake is van problematische schulden. Hiervan is sprake wanneer de klant het bedrag dat in 36 maanden kan worden afgelost op de schulden lager is dan de totale schuldenlast. (zie o.a. www.nibud.nl)
- ✓ Hoe je kan verklaren dat de klant in zo'n situatie terecht is gekomen (bv. missen van vaardigheden op één of meerdere van de 5 competentiegebieden)?
- Signaleren of er sprake is van (problematische) schulden is niet altijd makkelijk: klanten schamen zich er vaak voor en zullen hierover pas willen vertellen als er sprake is van een zekere vertrouwensrelatie.
- Kijk in de rapportage van CompetenSYS én vraag goed door of er sprake is van schulden en hoe dit de klant beïnvloedt. Gebruik daarvoor eventueel bestaande signaleringslijsten. Je kunt je voorstellen dat schulden en verslavingsproblematiek vaak hand in hand gaan.
- **Denk eraan:** Als je de klant wijst op de mogelijkheden van schuldhulpverlening, **ga dan ook na of de klant zich heeft aangemeld.**

Klik [hier](#) voor aanwijzingen voor toelichting & suggesties t.a.v. verslaving

Klik [hier](#) voor aanwijzingen voor toelichting & suggesties t.a.v. woonsituatie

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

VRAAG 2B: Heeft de klant momenteel één of meer beperkingen:

- d) van psychosociale aard;
 - e) van verstandelijke aard;
 - f) van lichamelijke aard;
 - g) op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden?
- (|>p. 1/4)

Algemeen

Ga voor alle beperkingen na of deze zijn verbeterd, stabiel zijn gebleven of juist ernstiger zijn geworden. Is terugval mogelijk? Deze informatie heb je nodig om vraag 3 te kunnen beantwoorden.

Toelichting & suggesties VRAAG 2B, t.a.v. beperkingen van psychosociale aard

Wanneer mensen psychische problemen hebben, ervaren zij onder andere belemmeringen in mentale functies (bv. vasthouden van de aandacht en concentratie), omgaan met stress en andere mentale eisen, impulsen beheersen, emotieregulatie, het ondernemen van taken, plannen en organiseren (bv. structuur aanbrengen in het werk) en omgaan met druk/stress, ordelijkheid en netheid en evaluatie van het eigen gedrag (De Looze et al., 2020).

Psychosociale beperkingen duiden op de samenhang tussen het psychisch functioneren van de klant en diens functioneren in interacties en relaties met mensen. Bij klanten met psychosociale beperkingen kan de sociale omgeving de psychische beperkingen versterken. Ook andersom geldt: psychische beperkingen kunnen extra sociale problematiek met zich meebrengen. De ernst van de psychosociale beperkingen kan per klant variëren.

Bij R&W werken specialisten die veel af weten van psychosociale problematiek.

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van verstandelijke aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van lichamelijke aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model werkzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▼ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

VRAAG 2B: Heeft de klant momenteel één of meer beperkingen van:

- d) van psychosociale aard;
 - e) van verstandelijke aard;
 - f) van lichamelijke aard;
 - g) op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden?
- (|>p. 2/4)

Toelichting & suggesties VRAAG 2B, t.a.v. beperkingen van verstandelijke aard

Mensen met verstandelijke beperkingen hebben een IQ van 50-85. Daardoor kan de persoon niet conceptueel, sociaal en praktisch functioneren zoals van leeftijdgenoten verwacht kan worden op drie gebieden:

1. conceptueel: lezen, schrijven, rekenen, praktische kennis en begrip van tijd, geld en getallen;
2. sociaal: communicatieve vaardigheden, vriendschappen aangaan en onderhouden en problemen oplossen;
3. praktisch: persoonlijke verzorging, structuur aanbrengen in het eigen leven, omgaan met geld, telefoon, computer en openbaar vervoer.

Deze ervaren belemmeringen hebben effect op zowel het werk zoeken als het werk behouden. Voor de specifieke belemmeringen bij arbeidsparticipatie voor mensen met een verstandelijke beperking: zie het rapport “Technologie & Inclusie: De rol van technologie in arbeidsparticipatie van mensen met een licht verstandelijke beperking” (Syurina et al., 2018).

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van psychosociale aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van lichamelijke aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▼ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

VRAAG 2B: Heeft de klant momenteel één of meer beperkingen van:

- d) van psychosociale aard;
 - e) van verstandelijke aard;
 - f) van lichamelijke aard;
 - g) op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden?
- (|>p. 3/4)

Toelichting & suggesties VRAAG 2B, t.a.v. beperkingen van lichamelijke aard

Mensen met lichamelijke beperkingen hebben motorische beperkingen, visuele beperkingen en/of auditieve problemen. Dit kan hen belemmeren bij bijvoorbeeld lopen, zien, horen, praten, schrijven en lezen. Deze belemmeringen kunnen als gevolg hebben dat de klant slechts een paar uur per dag/per week kan werken.

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van psychosociale aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van verstandelijke aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

VRAAG 2B: Heeft de klant momenteel één of meer beperkingen van:

- d) van psychosociale aard;
 - e) van verstandelijke aard;
 - f) van lichamelijke aard;
 - g) op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden?
- (|>p. 4/4)

Toelichting & suggesties VRAAG 2B, beperkingen op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

In Nederland zijn 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder laaggeletterd, d.w.z. zij hebben moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij ook beperkte digitale vaardigheden. Mensen die laaggeletterd zijn beheersen het minimale niveau om volwaardig in de Nederlandse maatschappij te kunnen functioneren niet. Dat niveau is door de overheid vastgesteld op eindniveau VMBO of niveau mbo-2/3 (niveau 2F binnen de Standaarden en eindtermen volwassenen educatie). Meer dan de helft van de groep laaggeletterden is autochtoon. Laaggeletterdheid komt relatief vaak voor bij mensen in de bijstand. Laaggeletterden lopen tegen verschillende problemen aan:

- ✓ op het werk (formulieren invullen, e-mailen, schriftelijk rapporteren, veiligheidsinstructies lezen, een memo lezen);
- ✓ In het dagelijks leven (formulieren invullen voor bv. zorgtoeslag, straatnaamborden lezen, voorlezen aan (klein)kinderen, geld opnemen bij pinautomaat, vertrektijden lezen trein en bus, ondertitels lezen, klachtenbrieven schrijven, recepten lezen, lezen en begrijpen van gezondheidstips, patiënten folders en bijsluiters van medicijnen).

Beperkte beheersing Nederlandse taal

Kennis van de Nederlandse taal is belangrijke voorwaarde voor participatie. We moeten ervoor waken dat het een bron van uitsluiting wordt, bijvoorbeeld voor de eerste generatie migranten/vluchtelingen. Misschien kunnen zij zich goed in het Engels redden. Bovendien, communicatie omvat veel meer dan taal in woord en geschrift en mensen zijn vaak in staat om een taalbeperking te compenseren met andere aspecten om goed te kunnen communiceren. Voor een traject bij R&W is het echter wel noodzakelijk dat communicatie mogelijk is en dat mensen zich qua taal kunnen redden op de werkvloer. Het wel of niet voldoen aan de Wet taaleis is niet bepalend of een traject bij R&W mogelijk is. Zie voor meer uitleg [sheet 21](#).

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van psychosociale aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van verstandelijke aard

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties t.a.v. beperkingen van lichamelijke aard

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▼ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

VRAAG 3: Zijn deze (combinaties) van problemen in de persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?
(|>p. 1/4)

Algemene aanwijzing

- ✓ We geven je op de volgende pagina's een aantal voorbeelden van mogelijke JA- of NEE-antwoorden. Hieronder kun je doorklikken voor verdere toelichting.
- ✓ Win zo nodig informatie in bij een externe expert, bijvoorbeeld werkzaam in het bredere sociale domein en/of een behandelaar. Betrek ook de **mening** van de **klant** en een (drie)gesprek met een consulent van R&W kan je ook helpen je antwoord op deze vraag en dus je oordeel te onderbouwen en de beslissing te nemen om aan te melden bij R&W of niet. Kortom: *geef betrokkenen de ruimte voor een inbreng*.
- ✓ Ook klanten met ernstige problematiek kunnen een traject volgen bij R&W. Immers, door een traject te volgen wordt de kans groter dat zij op termijn kunnen gaan werken. Werk biedt de klant belangrijke voordelen: het kan ervoor zorgen dat problemen worden opgelost (zoals schulden), de klant zich gezonder gaat voelen, de klant meer structuur in zijn leven krijgt, zich verbonden en competent voelt.
- ✓ Voordat je deze vraag beantwoordt: kijk nog eens naar je antwoord op vraag 1. Als de klant heel erg gemotiveerd is voor een traject bij R&W en/of om te werken, dan ligt aanmelding bij R&W voor de hand. → Check voor de zekerheid hoe realistisch de wens is van de klant is om een traject te volgen bij R&W door de zelfregulerende vaardigheden te beoordelen (klik [hier](#) voor meer uitleg) aan de hand van de volgende vragen:
 - ✓ Is de klant proactief en/of in staat om problemen zelf op te lossen? Heeft de klant zelfregulerende vaardigheden, ofwel is de klant in staat zijn eigen gedrag te sturen en hierop te reflecteren? Kan de klant een plan B bedenken als plan A niet lukt?
→ zo ja, denk dan aan een aanmelding bij R&W, maar beantwoord voor de zekerheid ook nog vraag 3.
- ✓ Bij twijfel: ga in gesprek met een consulent van R&W, eventueel kan je ook kiezen voor een driegesprek.

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties voor een NEE-antwoord op VRAAG 3.

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties voor een JA-antwoord op VRAAG 3.

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische)
persoonlijke
omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▼ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

VRAAG 3: Zijn deze (combinaties) van problemen in de persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?
(|>p. 2/4)

Toelichting en suggesties voor een NEE-antwoord:

Je kunt denken aan een NEE-antwoord indien sprake is van **alleen**:

- ✓ Beperkte beheersing van de Nederlandse taal. Uit diverse onderzoeken blijkt dat kennis van de Nederlandse taal als belangrijkste voorwaarde wordt gezien voor participatie, maar dat deze competentie bij migranten/statushouders tegelijkertijd nooit *als goed genoeg* ervaren wordt. Dus: migranten die hun best doen om te taal te leren, lopen het risico dat het (bv. door werkgevers) nooit als goed genoeg wordt gezien. Nog erger: de kans is groot dat hun kwaliteiten en talenten onvoldoende worden gezien. Geadviseerd wordt om je niet blind te staren op de beperkte beheersing van de Nederlandse taal: sluit geen paden af alleen op basis van beperkte taalbeheersing. “... het is zo belangrijk om te zien en te erkennen wat mensen te bieden hebben voorbij hun taalbeperking. Dit kan alleen gebeuren als we de mythe van de taal kunnen en willen doorbreken om voorbij de zichtbare taalbeperkingen de verborgen talenten, kwaliteiten en passie te zien en waarderen.” (<https://www.kis.nl/blog/de-mythe-van-taalbeheersing>).
- ✓ Is de taalbeheersing onvoldoende of twijfel je? Een taaltraject bij project JA+ kan uitkomst bieden. Bij twijfel kan je contact zoeken met de consultants van JA+ (Mieke Zwaard en Bianca Spaargaren).

Noot: migranten en vluchtelingen zijn vaak heel erg gemotiveerd om een succes te maken van hun leven in een nieuw land. Want migratie – en dat geldt zeker voor vluchtelingen – vraagt veel doorzettingsvermogen. De drang naar succes heeft ook een keerzijde als ondanks alle inzet erkenning uitblijft. Deze teleurstelling kan leiden tot passiviteit en zelfs depressie. Daarom is het zo belangrijk te zien en te erkennen wat mensen te bieden hebben, ondanks hun taalbeperking.
- ✓ Zie volgende pagina voor meer suggesties voor een NEE-antwoord.

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▼ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

VRAAG 3: Zijn deze (combinaties) van problemen in de persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?
(|>p. 3/4)

Toelichting en suggesties een NEE-antwoord (vervolg vorige pagina).

Je kan denken aan een NEE-antwoord als er sprake is van **alleen**:

- ✓ Een verstandelijke beperking (e). (Licht) verstandelijke beperkingen zijn niet altijd makkelijk vast te stellen. Je kan uit het scholingsverleden vaak wel het één en ander afleiden. Ook een gesprek met de klant kan je de nodige informatie opleveren. Vraag eventueel verdiepende diagnostiek aan bij bijvoorbeeld MEE. Een verstandelijke beperking is op zichzelf geen argument om te oordelen dat de klant niet terecht kan bij R&W. R&W heeft voor deze mensen een goed aanbod, zoals de praktijkroute. Klanten met een verstandelijke beperking kunnen eventueel via R&W doorgeleid worden naar een garantiebaan. Consulent R&W: *“ik heb 3 recente voorbeelden van klanten met verstandelijke beperkingen die we aan een baan hebben geholpen”*.
- ✓ Een lichamelijke beperking (f), tenzij er sprake is van ernstige belemmeringen bv. in beweging en/of een slechte prognose. Ook klanten met een urenbeperking kunnen een traject volgen bij R&W.
- ✓ Schulden :
 - Schulden hoeven op zichzelf geen reden te zijn om niet aan te melden. Deze kunnen (voor een deel) mogelijk worden opgelost door te gaan werken.
 - Het komt voor dat mensen met schulden intrinsiek gemotiveerd zijn om aan te het werk te gaan, het biedt hen uitzicht op structuur en sociale contacten.

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties voor een JA-antwoord op VRAAG 3.

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische)
persoonlijke
omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1: Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A: Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?](#)
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B: Is er sprake van beperkingen?](#)
- ▼ [Toelichting en suggesties VRAAG 3: Zijn de \(combinaties\) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W \(ernstig\) belemmeren?](#)

VRAAG 3: Zijn deze (combinaties) van problemen in de persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?
(|>p. 4/4)

Toelichting en suggesties voor een JA-antwoord

- ✓ R&W heeft klanten veel te bieden; er is veel mogelijk. R&W kijkt heel goed naar wat de klant kan en wil.
Dus: beantwoord deze vraag niet te snel met een JA.
- ✓ Wanneer er sprake is van **één of meer van de volgende omstandigheden**:
 - Ernstige verslaving (a): de verslaving beheerst het dagelijks leven van de klant, de klant kan aan niets anders denken, de klant komt zijn afspraken niet na, de klant heeft specialistische hulp nodig, de klant heeft beperkt ziekte-inzicht en/of staat niet open voor een behandeling. Ook de omgeving ondervindt hinder van de verslaving van de klant.
 - Meerdere verslavingen.
 - Een (ernstige) verslaving in combinatie met een verstandelijke beperking en/of onstabiele woonsituatie.
 - (Zeer) problematische woonsituatie en/of
 - Problematische schulden waardoor het kan zijn dat de klant veel stress ervaart (aan niets anders meer kan denken) en niet de rust en ruimte voelt om andere activiteiten te ondernemen.
 - Beperkingen van psychosociale aard die leiden tot ernstige gedragsproblematiek als gevolg waarvan de veiligheid van klant zelf en anderen niet gegarandeerd is.
- ✓ In alle andere gevallen/combinaties is het belangrijk om de problemen en persoonlijke omstandigheden in samenhang te bezien.
- ✓ Wanneer je besluit een klant niet aan te melden, dan zijn er verschillende opties zoals aanmelding bij BuZz, JobOn, De Werkwissel, Stichting Lumen en Workshop Begin bij Jezelf (alleen voor vrouwen). In Giskit staat een overzicht van wat er in de wijk wordt aangeboden.

*Toelichting begrippen
vragen Beslistabel*

Motivatie

(Problematische) persoonlijke omstandigheden:

- a. Verslaving
- b. Woonsituatie
- c. Schulden

Beperkingen:

- d. Psychosociale
- e. Verstandelijke
- f. Lichamelijke
- g. Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)

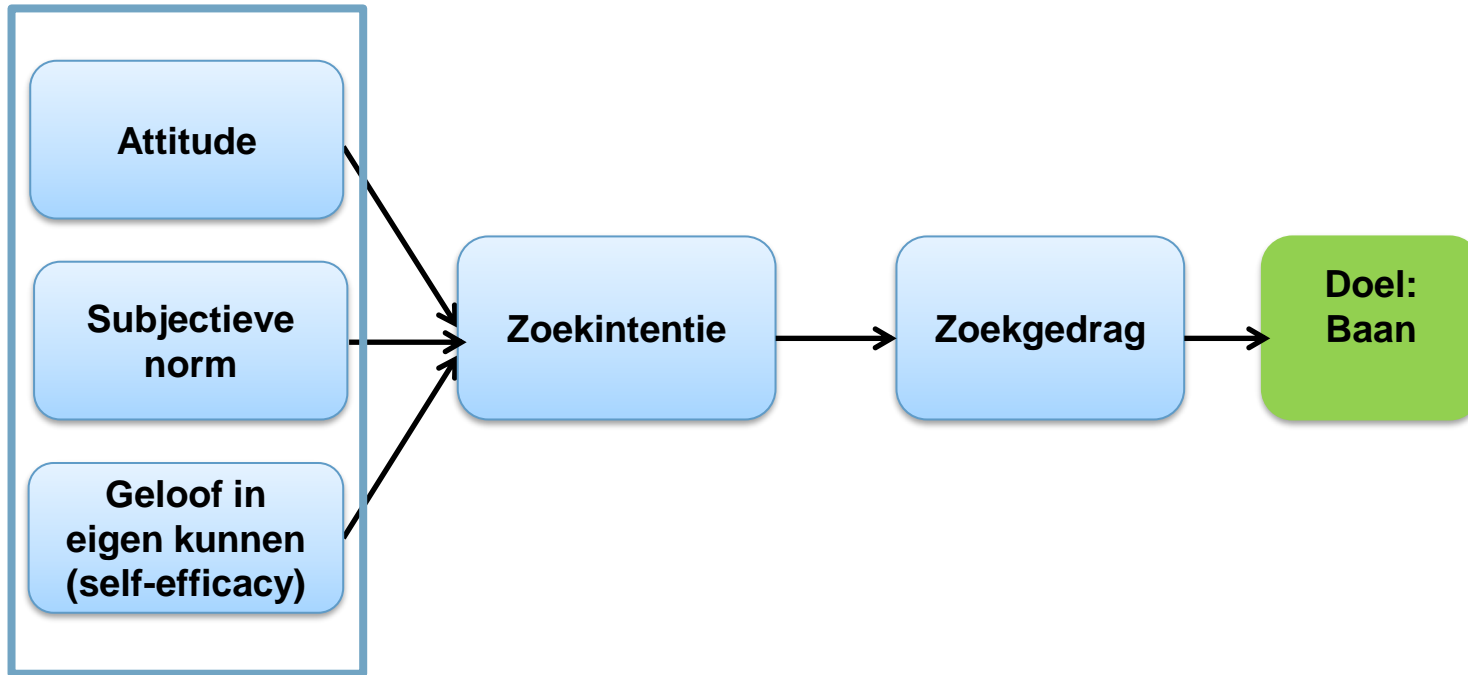

Klik [hier](#) voor toelichting & suggesties voor een NEE-antwoord op VRAAG 3.

INTEGRATIEVE MODEL WERKZOEKGEDRAG

(NAAR FISHBEIN & AJZEN, VAN HOOFT, BLONK)

Toelichting:

Het model gaat ervan uit dat (zoek)gedrag voor een belangrijk deel wordt bepaald door de intentie (motivatie) om gedrag uit te voeren, ook wel de motivatie. Dit zegt iets over de mate waarin de persoon bereid is moeite te doen om werk te gaan zoeken.

Er zijn drie factoren die van invloed zijn op deze (gedrags)intentie:

- **Attitude** (houding): hoe belangrijk, nuttig en zinvol de persoon het doel (een baan) vindt ('wat levert het gedrag me op?', 'wat zijn de voordelen en nadelen?', 'wat moet ik ervoor doen en laten?')
- **Subjectieve norm**: het belang dat mensen in de sociale omgeving aan het doel hechten en de mate waarin de persoon daar gevoelig voor is
- **Geloof in eigen kunnen**: de verwachting van de persoon het doel te kunnen halen

Werkzoekenden met een sterke intentie om werk te zoeken, zullen deze intentie vaker daadwerkelijk uitvoeren dan mensen met een zwakke intentie.

Echter, hoewel intentie een belangrijke voorspeller is van gedrag, wordt intentie niet automatisch omgezet in gedrag. → klik naar volgende sheet

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

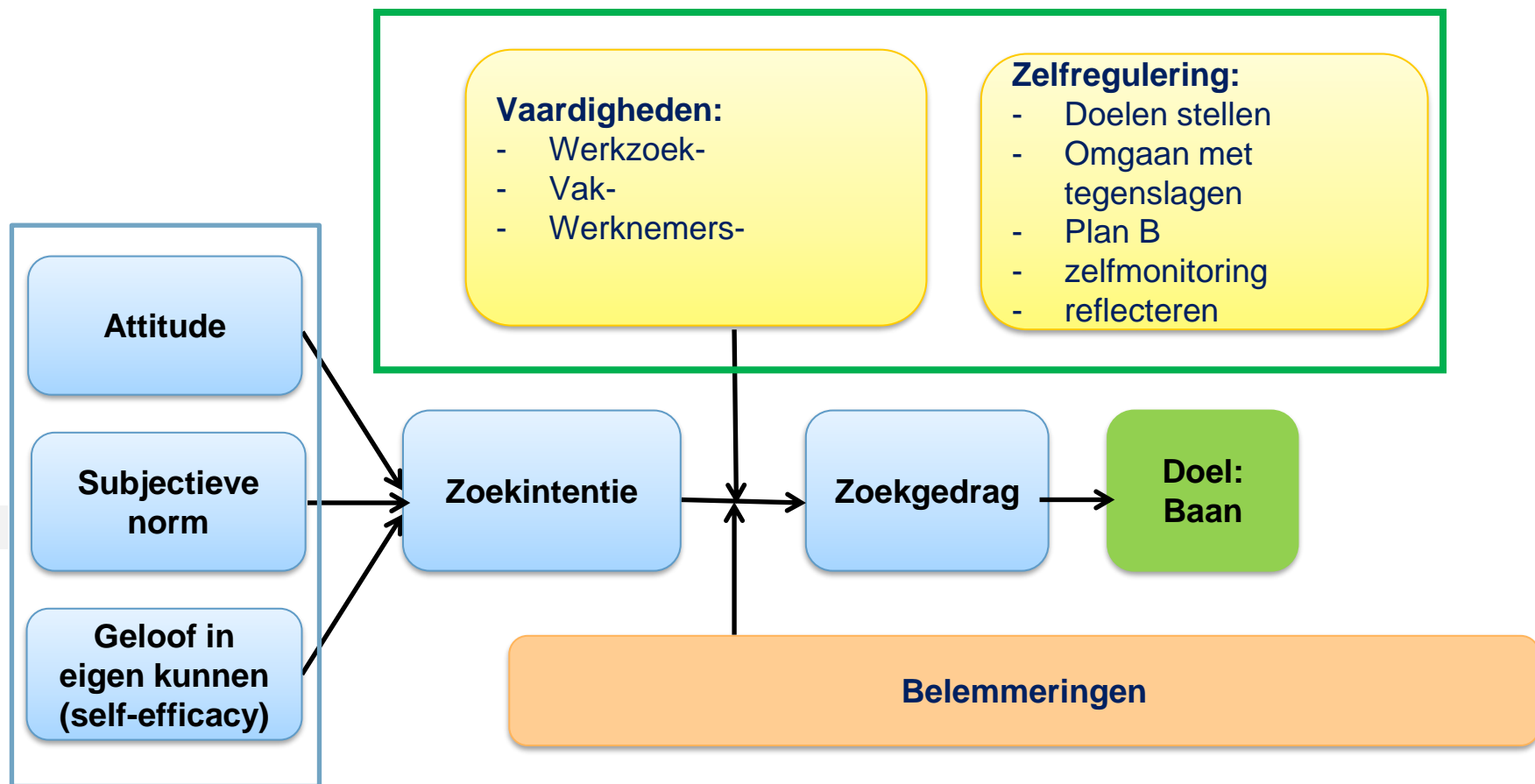
INTEGRATIEVE MODEL WERKZOEKGEDRAG

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

Zelfregulering en Vaardigheden bepalen of de intentie wordt omgezet in gedrag:

Zelfregulering is het vermogen om een taak of een combinatie van taken (bij zoekgedrag: schrijven van sollicitatiebrieven, opstellen cv, voeren van sollicitatiegesprekken, op zoek gaan naar vacatures) te kunnen voltooien en verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen handelen. Onder zelfregulering vallen ook aspecten als kunnen reflecteren op je eigen gedrag, om kunnen gaan met feedback, om kunnen gaan met teleurstellingen en tegenslagen en in staat zijn om een alternatief plan te bedenken om je doel te bereiken.

Naast zelfregulering moet de persoon de **vaardigheden** hebben om op zoek te kunnen gaan naar werk. Als de persoon algemene werkvaardigheden heeft en daarnaast ook vakvaardigheden opgedaan, dan zal dit het **geloof in eigen kunnen** versterken en ook de zoekintentie.

Ook de belemmeringen die de persoon ervaart bepalen of de zoekintentie wordt omgezet in zoekgedrag → zie voor meer uitleg volgende pagina

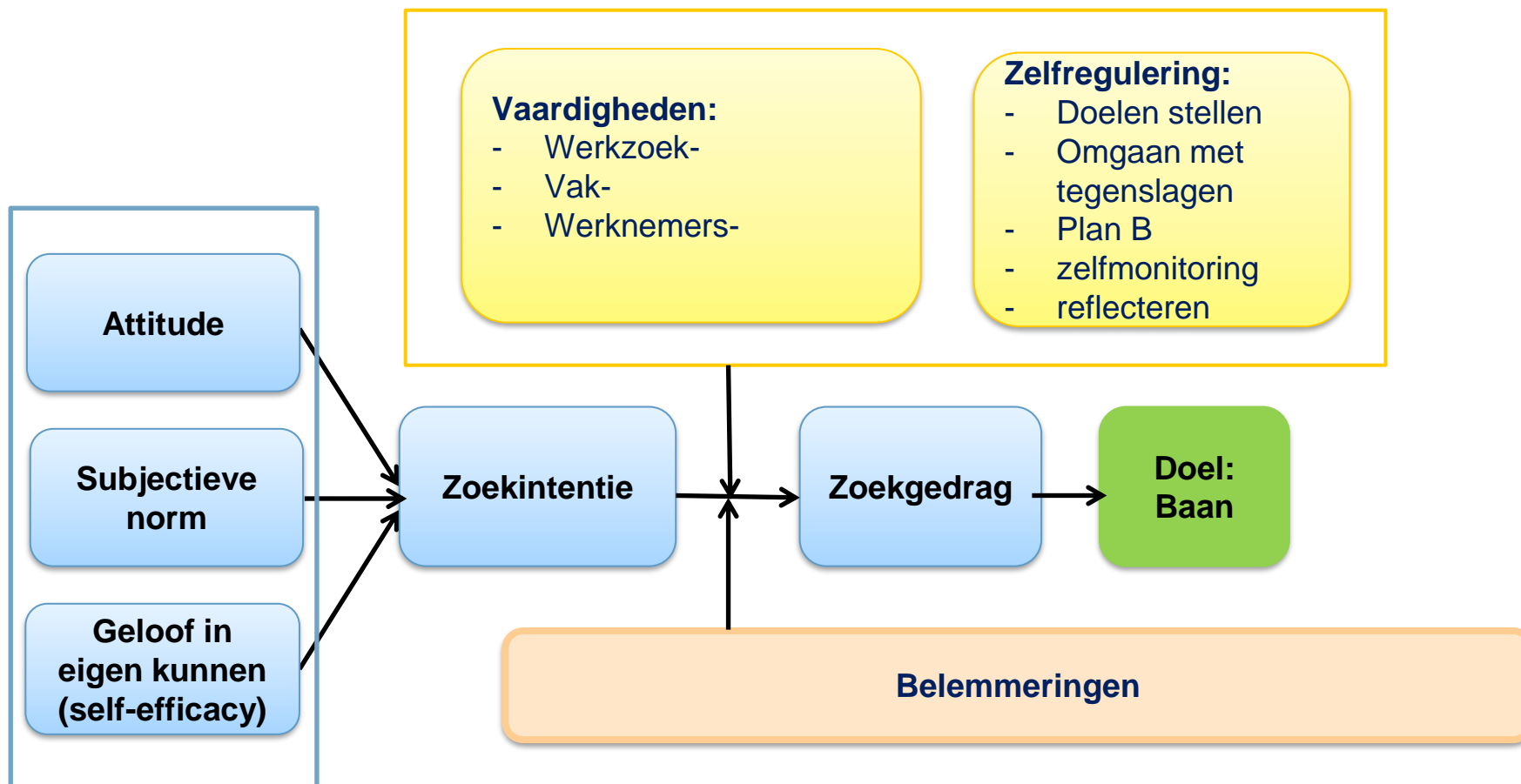
INTEGRATIEVE MODEL WERKZOEKGEDRAG

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

Toelichting Belemmeringen:

Ook **belemmeringen** spelen een rol bij de omzetting van intentie in gedrag.

We onderscheiden de volgende typen belemmeringen: lichamelijke, psychische, psychosociale, verstandelijke, beheersing van de Nederlandse taal, praktische belemmeringen (vervoer), mantelzorg.

INLEIDING handreiking afwegingskader

- ▶ [Gebruik afwegingskader](#)
- ▶ [Opzet afwegingskader](#)
- ▶ [Waarom een afwegingskader](#)
- ▶ [Voordelen afwegingskader](#)
- ▶ [Opbouw afwegingskader](#)
- ▶ [Relatie afwegingskader tot werkproces](#)
- ▶ [Schematische weergave werkproces](#)
- ▶ [Totstandkoming afwegingskader](#)
- ▶ [Kenmerken die \(geen\) rol spelen bij afweging aanmelding R&W](#)

AFWEGINGSKADER

- ▶ [Beslisboom – inleiding](#)
- ▶ [Beslisboom – schematische weergave 3 hoofdvragen](#)
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 1:](#)
Is klant gemotiveerd om traject te volgen bij R&W en/of om te werken?
- ▶ [Toelichting & suggesties VRAAG 2A:](#)
Is er sprake van problemen in persoonlijke omstandigheden?
- ▼ [Toelichting en suggesties VRAAG 2B:](#)
Is er sprake van beperkingen?
- ▶ [Toelichting en suggesties VRAAG 3:](#)
Zijn de (combinaties) van persoonlijke omstandigheden en beperkingen zodanig dat deze het volgen van een traject bij R&W (ernstig) belemmeren?

Referenties handreiking afwegingskader

- ✓ Blonk, R.W.B. We zijn nog maar net begonnen. Oratie Tilburg University. 2018.
- ✓ Fishbein, M., & Ajzen, I. (2010). *Predicting and changing behavior: The reasoned action approach*. New York: Psychology Press
- ✓ De Looze et al. (2020). Technologie voor het versterken van de arbeidsmarktpositie van mensen met een psychosociale arbeidsbeperking. Leiden: TNO. Rapportnummer 060.38271/01.01.
- ✓ Syurina, E., Klaassen, P., Fraaije, A., Wijk, R. van, Klein, M., Alarlan, G., & Regeer, B. (2018). *Technologie & Inclusie: de rol van technologie in arbeidsparticipatie van mensen met een licht verstandelijke beperking*. Amsterdam: VU Athena Instituut.
- ✓ Van Hooft, E.A.J. (2016). Motivation and Self-regulation in Job search: A Theory of Planned Job-Search Behavior. In U.-C. Klehe, & E.A.J. van Hooft (Eds.), *Oxford Handbook on Job Loss and Job Search*. New York: Oxford University Press.

Toelichting begrippen
vragen Beslistabel

Motivatie

(Problematische)
persoonlijke
omstandigheden:

- Verlaving
- Woonsituatie
- Schulden

Beperkingen:

- Psychosociale
- Verstandelijke
- Lichamelijke
- Op gebied van lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Bijlagen

- ▶ [Integratieve model onderzoekgedrag](#)
- ▶ [Referenties](#)